

Datum: 16.11.2014 11:08

Medij: www.telegraf.rs

Link: <http://www.telegraf.rs/vesti/1306161-evo-sta-ce-vam-se-desiti-ako-prostirete-ves-u-sumrak>

Autori:

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Evo šta će vam se desiti ako prostirete veš u sumrak!

2844

Običaji, baš kao i verovanja i sujeverje dolaze iz tradicije. U srpskoj ih, razume se, ne manjka. Rekli bismo da ih možda ima i više nego što treba. Uz napomenu da ne pokušavamo ni da ih raskrinkamo niti da vas ubedimo da odista deluju, donosimo vam tumačenja stručnjaka o tome odakle potiču. To da li ćete u njih verovati, ili ne - vaša je stvar. Nakon pisanja Telegrafa o tome odakle potiče verovanje da se onaj ko sedi za stolom na čošku neće udati ili oženiti, serijal o sujeverju nastavljamo tumačenjem verovanja prema kojem ne valja u sumrak prostirati veš napolju, jer se oko njega okupljaju zle vile. Ne sumnjamo da ste se sa ovim verovanjem, ako nigde, a ono u nekom od sela barem jednom u životu sreli. Stručnjaci ne mogu sa sigurnošću da kažu od kada datira ovo verovanje. Prvi zapisi o njemu, baš kao i o drugim običajima, verovanjima i sujeverju nesumnjivo stižu od Vuka Stefanovića Karadžića i Veselina Čajkanovića, dakle iz 19 veka. - Kod ovog verovanja najvažnije je da je vezano za sumrak, tačnije noć, posebno opasno vreme u tradicionalnom modelu kulture - počinje priču za Telegraf dr Vesna Marjanović, muzejski savetnik Etnografskog muzeja u Beogradu nastavljajući: - Dakle, noć je u narodnom verovanju definisana kao mitski, demonski prostor kojim vladaju zle sile koje mogu čoveku da naude. Pritom je važno istaći gradaciju u poretku "opasnih" dana, tačnije noći. Naime, prema tradiciji, posebno su opasni nekršteni dani u periodu od Božića do Bogojavljenja, zatim takozvana "bela nedelja", poslednja mrsna nedelja (pred veliki post), Todorova subota... U Vojvodini je na primer rasprostranjeno mišljenje prema kojem oni koji na Todorovu subotu ostanu napolju budu ujutru pronađeni onesvešćeni u nekom jarku, čak sa tragovima kopita na glavi... Tokom pomenutih perioda, dakle, delovanje zlih sila po narodnom verovanju je najjače - objašnjava Marjanovićeva dodajući da stoga ne čudi što je verovanje o kojem pričamo smešteno baš u ovo doba. Dakle, za razliku od dana koji simbolički predstavlja ovozemaljski život, noć je vreme vladavine demonskih sila, doba kada "vile vode kolo" i mogu da naude ljudima. Po tradicionalnom verovanju naročito su "opasne" noći tokom zime, jer se demonskoj prirodi noći pridružuje opšta zamrlost prirode, koja se simbolički vezuje za život. Jednostavno objašnjeno, prostiranjem veša u sumrak kada se okupljaju zle sile, a vile i veštice "kolo vode" verovalo se da će se nešto od svog tog zla i čini "uvući" u veš i tako preneti na one koji ga obuku. Otud primera radi, "stiže" i verovanje prema kojem veš deteta ne sme da zanoći napolju prvih 40 dana nakon njegovog rođenja. Ne znamo da li se nešto loše nekome odista dogodilo dok je prostirao veš u sumrak, tek ostavljamo vam izbor da u ovakva i slična sujeverja verujete, probate da im se suprotstavite ili ih jednostavno ignorišete. (Katarina Vuković)

Datum: 17.11.2014 11:08

Medij: Tanjug

Link:

Autori:

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Nakit Nevene Arsić od sutra u Etnografskom muzeju

2080

Nakit Nevene Arsić inspirisan etno motivima drevnog nakita iz arheoloških nalazišta sa teritorije Srbije iz kasnoantičkog i ranovizantijskog perioda kao i etno motivima srednjovekovnog srpskog nakita od sutra će biti izložen u Etnografskom muzeju.

Ona će na samostalnoj izložbi "Adiđari" predstaviti ogrlice, narukvice, prstenje, šnale, minđuše koji su izrađeni od bakra, a manjim delom od srebra visoke finoće. Kad je reč o bakru, prvu fazu u izradi nakita čini kovanje, a drugu, završnu, posrebrjenje ili pozlata.

Kritika je, kao glavnu odliku nakita Arsićeve istakla da se u njemu susreću tradicija i moderan dizajn - tradicija kao inspiracija, moderan dizajn kao izraz senzibiliteta umetnice.

Izložba "Adiđari" je sinteza takve poetike i vrhunac njenog stvaralačkog traganja ka modernom izrazu u srpskom nakitu u kojem se kao diskretan odsjaj naziru tragovi narodne, srednjovekovne i rimske tradicije.

"Za mene je svaki komad nakita mala skulptura", kaže ova umetnica i dodaje da joj je ključna reč za dobro dizajniran nakit funkcionalnost, što znači da se lako nosi, dok je druga komponenta estetska i izražava individualnost osobe koja ga nosi, jer kako kaže samo tako autorski nakit dolazi do izražaja.

"Tu je i kvalitet izrade, bez obzira o kojem je materijalu reč. I naravno, autorski pečat. Ja se uvek trudim da obuhvatim sve te komponente", navodi Arsićeveva.

Ona o svom odnosu prema tradiciji podseća da je nakit od praistorije do naših dana, igrao važnu ulogu u životu čoveka. "Veoma mi se dopada nakit antičkog doba, njegova jednostavnost, ali i autorski pečat. Ideja vodilja u mom radu često potiče od tog starog nakita", objašnjava ona.

Nevena Arsić je rođena 1979. godine u Beogradu. Diplomirala je 2005. godine na Fakultetu primenjenih umetnosti u Beogradu, odsek primenjeno vajarstvo. Član je ULUPUDS-a.

Profesionalno dizajnira i izrađuje unikatan nakit, koji je izlagala na samostalnim i grupnim izložbama, kao i u okviru modnih manifestacija, u Beogradu, Beču, Zagrebu, Moskvi, Minhenu, Dubaiju i Parizu.

Izložba će pred publikom biti do 23. novembra.

